

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____
(підпис)

д.е.н., професор Кузнєцова Л.В.

“ ___ ” _____ 2016 року

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Фінанси та кредит»

за темою:

«Проблеми формування власного капіталу банку»

Виконала:

студентка кредитно-економічного

факультету

Гребенщікова Тетяна Сергіївна

Науковий керівник:

к.е.н, доц. Онищенко Юлія Ігорівна

Одеса 2016

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ	6
1.1.Визначення сутності власного капіталу та його складу.....	6
1.2.Забезпечення процесу формування власного капіталу банку.....	17
Висновки до розділу 1.....	27
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	29
2.1. Аналіз динаміки та структури власного капіталу банків України.....	29
2.2.Оцінка чинників формування власного капіталу банків України.....	39
2.3.Аналіз формування власного капіталу банку на прикладі банку ПАТ «КБ «Преміум».....	47
Висновки до розділу 2.....	58
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ.....	60
3.1. Визначення напрямів використання світового досвіду у формування власного капіталу банку.....	60
3.2.Рекомендації щодо формування власного капіталу банками України.....	72
Висновки до розділу 3.....	81
ВИСНОВКИ.....	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88
ДОДАТКИ.....	94

ВСТУП

Актуальність. В умовах нестабільного розвитку економіки та складної політичної ситуації в країні, головною проблемою вітчизняної банківської системи є підтримка її стабільності та надійності, адже саме стан банківської системи країни є основним показником фінансової стійкості держави. Надійні та стабільні банки зможуть повноцінно виконувати свої функції та забезпечувати економіку достатньою кількістю фінансових ресурсів.

Одним із важливих чинників, котрі забезпечують можливість банківської системи здійснювати значний позитивний вплив на економіку, розширювати банківські послуги, не допускаючи при цьому значних ризиків і відповідно зберігаючи надійність системи, є власний капітал банку. Саме недостатньо високий рівень капіталу банків гальмує динамічний розвиток вітчизняної економіки. Тому забезпечення формування власного капіталу банків відповідно до потреб економіки – головне завдання для будь-якої банківської системи. Отже, дослідження сучасного стану формування власного капіталу банківської системи та визначення найбільш прийнятних шляхів вирішення цього питання є досить актуальним для нашої країни.

Значний внесок у розробку питань теорії і практики функціонування банківської системи здійснили зарубіжні вчені: Ф. Мишкін, Е.Долан, К.Кемпбелл, В. Колесников, Л. Кроливецька, О.Лаврушин. Означеній тематиці присвячено праці вітчизняних вчених-економістів, зокрема: А. Вовканича, О.Васюренка, К.Волохата, А.Герасимовича, О.Дзюблюка, С.Коваля, Е.Косова, А.Косой, К.Ларіонова, В. Міщенко, А.Мороза, Є.Мордань, І.Парасій-Вергуненка, О.Папаїка, О.Петрука, Л.Примостка, М.Савлука, І.Сало, Н.Слав'янська, В.Стельмаха, А.Тавасієва, К.Черкашина, О.Чорна, В.Шелудька.

Мета випускної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних підходів та розробленні практичних рекомендацій щодо формування власного капіталу банків України.

Досягнення поставленої мети зумовило визначення та виконання таких завдань:

- узагальнити сучасні теоретичні підходи до визначення сутності поняття «власний капітал банку»;
- визначити основні складові забезпечення процесу формування власного капіталу банку;
- визначити структуру та динаміку власного капіталу за банківською системою;
- проаналізувати вплив зовнішніх факторів на власний капітал банку;
- проаналізувати особливості формування власного капіталу банку на прикладі банку ПАТ «КБ «Преміум»;
- з'ясувати особливості формування власного капіталу систем в різних країнах світу;
- запропонувати рекомендації щодо удосконалення процесу формування власного капіталу у банківській системі України.

Об'єктом дослідження виступають процеси формування власного капіталу банку.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади формуванням власного капіталу банку.

Методи дослідження. За основу дипломного дослідження взято діалектичний підхід до вивчення економічних і фінансових явищ, який передбачає виявлення закономірностей, тенденцій та взаємозалежностей їхнього розвитку. Теоретичну базу роботи становлять загальнонаукові методи і прийоми досліджень:

- а) системне оцінювання при дослідженні сутності власного капіталу банку;
- б) табличне та графічне зображення даних при оцінюванні структури, динаміки й достатності власного капіталу банківської системи;
- в) регресійно-кореляційний аналіз, що дозволив виявити залежність розміру власного капіталу банків України від зовнішніх факторів;

г) факторний аналіз рентабельності капіталу банку, що дозволив визначити основні внутрішні фактори, які впливають на рентабельність капіталу банку.

Інформаційна база дослідження. Методологічною та теоретичною основами дослідження послуговували наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених-економістів, матеріали наукових статей періодичної преси, нормативно-законодавчі акти України (Закон України «Про банки та банківську діяльність», Закон України «Про Національний Банк України» та ін. закони) В якості емпіричної бази дослідження використані статистичні звіти Національного банку України, офіційні статистичні матеріали Державного комітету статистики України, а також окремих банківських установ.

ВИСНОВКИ

Процес формування власного капіталу банку розуміти як цілісну систему фінансових методів, а також організаційну структуру банківської установи, які, спираючись на нормативно-правову та інформаційну базу, забезпечують формування власного капіталу банку на достатньому рівні. Ефективний механізм формування власного капіталу банку дасть змогу здійснювати ефективну банківську діяльність та в повному обсязі реалізувати функції, покладені на власний капітал банку.

Якщо підсумувати вищевказане, то можна сказати, що: власний капітал – це основа для створення банку, його діяльності до часу накопичення певного рівня капіталу, який регламентується НБУ.

Визначено, що власний капітал – це грошові кошти та частина майна у грошовій формі, які були внесені його власникам (засновникам, акціонерам) при створенні банку та в процесі його діяльності, які забезпечують економічну самостійність і фінансову стабільність банку та використовуються для здійснення банківських операцій та надання послуг з метою отримання прибутку.

Роль власного капіталу досить значна для забезпечення надійності банку і ефективності його діяльності, тому що він є джерелом початкових ресурсів, засобом страхування інтересів вкладників, дозволяє банку виконувати свої зобов'язання в екстремальних ситуаціях. Отже, капітал банку в процесі функціонування впливає як на оперативну діяльність, так і на рівень довгострокової життєдіяльності банку, виконуючи захисну, оперативну і регулюючу функції.

До основних принципів формування власного капіталу банку відносяться: комплексність, функціональність, ефективність, адаптивність і прозорість.

Виходячи з порядку і джерел формування, власний капітал має наступну структуру: статутний капітал, резервний капітал та інші спеціальні фонди і резерви, нерозподілений прибуток.

У процесі формування власного капіталу, на наш погляд, доцільно виділили п'ять складових елементів: нормативне забезпечення, правове забезпечення, інформаційне забезпечення, організаційне забезпечення та фінансові методи. Функціонування цього процесу є безперервним і визначається узгодженістю та взаємодією всіх його складових елементів.

Таким чином, проведення дослідження дозволяє стверджувати про неоднорідність та складність структури власного капіталу банків та процесу його формування. Розмір власного капіталу є важливим фактором забезпечення надійності функціонування банку і повинен перебувати під контролем органів, що регулюють діяльність комерційних банків.

Національний банк України, як головний наглядовий орган на банківському ринку нашої держави, регулює стандарти власного капіталу. Так, відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» встановлює мінімальний розмір статутного капіталу на момент реєстрації юридичної особи, який не може бути меншим 500 мільйонів гривень.

У банківській справі серед основних показників діяльності банку, його розвитку та регулювання, головне місце займає показник достатності власного капіталу.

На сьогодні немає однозначної думки щодо трактування показника достатності власного капіталу банку. Тому треба розглянути різні погляди й думки вчених-економістів.

Підсумовуючи різні трактування можна вивести таке визначення «достатності капіталу»: це здатність банку перекривати усі свої витрати та компенсувати збитки від можливих ризикованих операцій, які виникають під час діяльності лише за рахунок власного капіталу.

НБУ для контролю за рівнем достатності капіталу встановлює такі нормативи, як норматив мінімального розміру регулятивного капіталу банку (Н1), норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2), Норматив достатності основного капіталу (Н3).

Правове забезпечення механізму формування банківського капіталу регламентується міжнародними («Базель II», «Базель III») та внутрішніми нормативами (статути, інструкції, накази, листи, розпорядження).

Проведений аналіз показав, що сучасний розвиток банківської системи супроводжується негативними тенденціями та поглибленням банківської кризи в країні. Протягом останнього року спостерігалось зменшення обсягу власного капіталу, статутного капіталу, регулятивного капіталу, значення достатності регулятивного капіталу (H2), що свідчить про можливість кризи неплатоспроможності банків та неможливості капіталізації вітчизняної банківської системи. Проблема збільшення власного капіталу банківської системи України не тільки залишається відкритою на сучасному етапі розвитку банківської системи, але й зазнала значного загострення та потребує втручання Національного банку з метою забезпечення надійності банківської системи України, так як низький рівень капіталу може призвести до нарощування кредитної маси та зниження стійкості банківської системи, на той час коли державі потрібна міцна фінансова підтримка з боку банківського сектору.

Сучасний етап розвитку банківської системи України супроводжується низьким рівнем власного капіталу банків. На це впливає ряд факторів, що були поділені автором на зовнішні та внутрішні.

До внутрішніх факторів автором було віднесено розмір активних операцій, специфіка клієнтів банку, а також характер та рівень ризику активних операцій, дослідження яких необхідно проводити на рівні окремих банків.

До зовнішніх можна віднести: рівень інфляції, рівень ВВП, обсяг зовнішнього боргу, рівень розвитку банківської системи, рівень розвитку ринку цінних паперів, облікова ставка.

На основі кореляційно-регресійного аналізу автором було проаналізовано вплив зазначених факторів на розмір як власного, так і статутного капіталів, так як у якості результуючого показника було взято коефіцієнт співвідношення статутного капіталу до власного.

Фінансовою основою банку виступає його власний капітал. Достатня кількість власних коштів сприяє його стабільному функціонуванню й нейтралізації різноманітних ризиків, на які він наражається в процесі його діяльності.

Протягом останнього років спостерігалось падіння кількісних параметрів банківської системи України, так відбувалось зменшення обсягу власного капіталу, статутного капіталу, регулятивного капіталу, значення достатності регулятивного капіталу (Н2), збиткова діяльність банків, що свідчить про можливість кризи неплатоспроможності банків та недостатню капіталізацію вітчизняної банківської системи

Отже, збільшення власного капіталу можливо як з внутрішніх, так із зовнішніх джерел. Збагачення з внутрішнього джерела здійснюється через підвищення ефективності роботи банку, збільшення його операцій, їх різноманітність. Зовнішнє джерело залучається за додатковими ресурсами з грошового ринку. Звичайно, внутрішнє джерело є перспективнішим, але для швидкого отримання капіталу об'єктивніше використовувати зовнішні джерела.

Найбільш ефективним для вітчизняної банківської системи є спосіб, притаманний європейським державам, а саме злиття та поглинання.

Найбільш ефективним для вітчизняної банківської системи є спосіб, притаманний європейським державам, а саме злиття та поглинання, що, на нашу думку, має наступні переваги:

а) зниження витрат за рахунок економії на масштабах, зменшення податкових зобов'язань і більш ефективного розміщення ресурсів;

б) збільшення прибутку через диверсифікацію продуктів і універсалізацію діяльності;

в) диверсифікація та оптимізація кредитних ризиків;

г) оптимізація організаційної та управлінської структури.

Необхідно відмітити, що активізація процесів злиття та поглинання національних банків, окрім вказаних вище переваг, дасть можливість малим та середнім банкам значно розширити банківський бізнес при скороченні

адміністративного апарату та сприятиме приведенню капітальної бази банківських установ нашої країни відповідно до реальних потреб розвитку реального сектору економіки. Водночас наголосимо, що будь-який адміністративний тиск в стимулюванні об'єднання банків, може лише завдати шкоди. Підвищення вимог до розміру статутного капіталу банків, нормативів достатності капіталу та мінімальному розміру регулятивного капіталу зі сторони Національного банку України, може лише привести до штучного роздування капіталу банками, а не до активізації процесів злиття та поглинання.

На нашу думку, для успішної концентрації банківських капіталів необхідно вдосконалити корпоративне законодавство, зокрема те, що регламентує процеси створення банківських об'єднань. Тільки за наявності законодавства, яке забезпечує захист прав акціонерів, власники банків сміливіше об'єднуватимуть свої капітали.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Васюренко О. В. Економічний аналіз діяльності комерційних банків: навч. посіб. [Текст] / О. В. Васюренко, К. О. Волохата. – К.: Знання, 2006. – 463с.
2. Вовканич А. І. Особливості формування ресурсів комерційних банків [Текст] / А.І.Вовканич // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. – 2010. – № 2(8). – С. 157–164.
3. Герасимовіч А.М. Аналіз банківської діяльності: підручник [Текст] / А.М.Герасимовіч, М.Д. Алексеенко, И.М.Поросій-Вергуненко. – КНЕУ. – 2007. – 599с .
4. Дзюблюк О. В. Комерційні банки в умовах переходу до ринкових відносин: монографія [Текст] / О. В. Дзюблюк. – Тернопіль : Вид-во «Збруч», 1996. – 140 с.
5. Коваль С. Л. Власний капітал у системі фінансових ресурсів банку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» [Текст] / С. Л. Коваль. – Тернопіль, 2007. – 22 с.
6. Міщенко В. І. Банківські операції: підручник [Текст] / В. І. Міщенко, Н.Г.Слав'янська. – К.: Знання, 2006. – 727 с.
7. Петрук, О.М. Банківська справа [Текст]: Навчальний посібник / За ред. д-ра екон. наук, проф. Ф.Ф. Бутинця. – К.: Кондор, 2004. – 461 с. - ISBN 966-7330-11-7.
8. Криклій, О.А. Фінансовий менеджмент банку [Текст]: Навчальний посібник. / О.А.Криклій, І.В.Сало – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 314 с.
9. Банковское дело : учебник [Текст] / под ред. О. И. Лаврушина. – М. : Финансы и статистка, 2005. – 672 с.
10. Глосарій банківської термінології [Електронний ресурс] / Національний банк України.– Режим доступу http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=124734. – Назва з домашньої сторінки Інтернету

11. Долан Э. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика [Текст] / Э.Дж.Долан ; пер. с англ. В. Лукашевича и др. ; под общ. ред. В. Лукашевича, М.Ярцева. – СПб. : Санкт-Петербург оркестр, 2009. – 496 с.
12. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : закон України, затверджений Верховною Радою України від 07.12.2000 №2121–III. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
13. Чорна О.М. Концепція підвищення ефективності формування власного капіталу банку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://trade.donnet.dn.ua/download/2012/34/Chorna.pdf>
14. Гриценко Л.Л., Онопрієнко Є.Ю. Банківська система України: сучасний стан і напрямки розвитку [Текст] / Л.Л.Гриценко, Є.Ю.Онопрієнко // Актуальні проблеми економіки. - 2010. - №10. - С.111-116.
15. Стойко О.Я. Банківські операції. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/607/8/>
16. Банковское дело [под ред. В. И. Колесникова, Л. П. Кроливецкой]. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 476 с.
17. Косой А. М. Капитал коммерческого банка [Текст] / А. М. Косой // Деньги и кредит. - 1993. - № 9. - С. 33-44
18. Операції комерційних банків [Текст] / Р.Коцовська, В.Ричаківська, Г. Табачук, Я.Грудзевич, М. Вознюк. – 3-тє видання. – К.: Алерта; Львів: ЛБІ НБУ, 2003. – 500 с.
19. Васюренко О. В. Банківські операції [Текст] : навч. посіб. – К: Т-во “Знання” КОО, 2000. – 243 с
20. Балабанов А. И., Балабанов И. Т. Финансы. [Текст] – СПб: Питер, 2008. – 192 с
21. Ларіонова К.Л., Яремчук О.В. Управління формуванням обсягу та ціни власного капіталу банку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2010_5_4/268-271.pdf
22. Офіційний сайт НБУ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

- 23.Гребенщikова Т.С.Аналіз достатності власного капіталу банківської системи України [Текст] / Ю.І.Онищенко // Банки України: актуальні проблеми та практика роботи в умовах фінансової нестабільності. Збірник тез доповідей науково-практичної конференції молодих вчених та студентів присвяченої 80-річчю кафедри банківської справи, 85-річчю кредитно-економічного факультету, 95-річчю Одеського національного економічного університету (Одеса, 17 березня 2016 року). Вип. 2. Актуальні проблеми банківської діяльності та шляхи подолання кризових явищ в Україні. Банки України: фінансова стабільність та регулювання ризиками. – Одеса: ОНЕУ, 2016
- 24.Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку.[Текст] – К.: КНЕУ,2004.–468 с.
- 25.Лаврушин О.И.Банковское дело.[Текст] – М.: Финансы и статистика, 1998. –576с.
- 26.Дзюблюк О. В. Комерційні банки в умовах переходу до ринкових відносин. [Текст] – Тернопіль: Тернопіль, 1996. – 140 с.
- 27.Тавасиев А. М. Банковское дело: управление и технологии. [Текст] – М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 863 с.
- 28.ШелудькоВ. М. Фінансовий ринок. [Текст] – К.: Знання-Прес, 2003. – 535 с.
- 29.СтельмахВ. С. Енциклопедія банківської справи України. [Текст] – К. : Молодь, ІнЮре, 2001. – 680 с.
30. Постанова «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» від 28.08.2001 № 368 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/page>
- 31.Мордань, Є. Ю. Необхідність імплементації Базеля III в банківську систему України / Є. Ю. Мордань, М. В. Федоренко // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції (26–27 травня 2011 р.) : у 2 т. / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. – Т. 2. – 128-130 с.

32. Папаїка О. О., Косова Е. В. Капітал банків у контексті вимог міжнародних Стандартів базель-III: перспективи для України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.business-inform.net/pdf/2014/7_0/241_246.pdf
33. Matz L. Liquidity Risk Measurement and Management: Basel III And Beyond by L.Matz. – London: Xlibris, Corp., 2011. – 614 p
34. Савлук С.М. Стимулювання нарощування власного капіталу банків [Текст] / С.М.Савлук // Фінанси України.-2009.-№2.-С.111-117.
35. Криклій, А. С. Банківський капітал: соціально-економічна сутність, склад та призначення [Текст] / А. С. Криклій, М.О.Боровікова // Фондовий ринок. – 2009.– №39.–С. 12-15.
36. Гребенщикова Т.С. Рівень капіталізації банківської системи України. [Текст] / Ю.І.Онищенко // Збірник наукових праць студентів кредитно-економічного факультету присвячений 95 річниці ОНЕУ, 85 річниці кредитно-економічного факультету, 80 річниці кафедри банківської справи / Одеса: ОНЕУ, 2016. – 216 с
37. Значення економічних нормативів в цілому по системі. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=84901
38. Гребенщикова Т.С., Онищенко Ю.І. Чинники формування власного капіталу банків України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/2_ukr/93.pdf
39. Офіційний сайт Міністерства фінансів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.com.ua/>
40. Олійник Я. О. Субординований борг як зовнішнє джерело формування ресурсної бази банку [Текст] / Я. О. Олійник // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – № 2. – С. 194–197.
41. Офіційний сайт ПАТ «КБ «Преміум». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.bank-premium.com/>
42. Банківські операції: Підручник [Текст] / За ред. А.М. Мороза. – К.: КНЕУ, 2000. – 384с.

43. Панова Г.С. Анализ финансового состояния коммерческого банка. [Текст] – М.: Финансы и статистика, 1997. – 272 с
44. Васильченко З. М. Комерційні банки: реструктуризація та реорганізація: Монографія. [Текст] – К.: Кондор, 2004. – 528 с.
45. Summary of the Top 1000 World Banks. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.thebanker.com/Top-1000-World-Banks>
46. Інформаційно-аналітичне агентство Economy Watch [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.economywatch.com/economic-statistics/>
47. Горбатюк Л. А. Міжнародний досвід злиттів та поглинань у банківництві [Текст]/ Л.А.Горбатюк // Проблеми системного підходу в економіці: зб. наук. праць — К.: НАУ, 2014. — Вип. 48. — С. 16-23
48. World Economic and Financial Surveys Global Financial Stability Report [Електронний ресурс] / Market Developments and issues April 2007 – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/gfsr/2007/01/index.htm>.
49. Черкашина К. Ф. Підвищення рівня капіталізації банків як передумова інтеграції до європейського фінансового ринку [Текст]/ К. Ф.Черкашина // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 3 (45). – С. 49–55.
50. Банковская система Англии [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://rbcard.com/bank/bs_euro7.htm
51. Institutions included in the United Kingdom banking sector [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.bankofengland.co.uk/statistics/Pages/reporters/institutions/default.aspx>
52. В Евросоюзе снижается число банков [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://wherebanks.com/rus/news/news_16.html
53. Костюк О. Іноземний капітал у банківському секторі України в контексті трансформації моделі бізнесу європейських банків [Текст] / О. Костюк, О. Костюк // Вісник Національного банку України. – 2014. – № 6. – С. 28 – 35.

54. Дзюблюк О. Іноземний капітал у банківській системі України: вплив на розвиток валютного ринку та діяльність банків [Текст] / О. Дзюблюк, О. Владимир // Вісник Національного банку України. – 2014. – № 5. – С. 26 – 33
55. Івасів І. Вплив іноземних банків на банківську систему України [Текст] / І.Івасів, Р. Корнилюк // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 10. – С. 84 – 91
56. Рисін В. Вплив іноземних банків на функціонування банківської системи Польщі [Текст] / В. Рисін, В. Бабенко, З. Лапішко // Вісник Національного банку України. – 2007. – № 3. – С. 24–27
57. Найбільш прибуткові банки світу. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: news.finance.ua
58. Алексеєнко М. Д. Капітал комерційного банку: питання теорії і практики / М.Д.Алексеєнко. – К. : КНЕУ, 2014. – 276 с
59. Землячов С.В. Джерела формування власного капіталу комерційного банку.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ecrimea.crimea.edu/arhiv/2008/econ_23_2008/econ_23_2008.pdf